

att sjön Rotens uttappningsbolag måtte beviljas ett anslag af 500 R:dr såsom gåfva och 500 R:dr såsom räntefritt lån under fem års tid.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1870.

C. J. Kjellman,
från Jönköpings län

N:o 49.

Af Herr C. J. Kjellman: Om underdånig anhållan hos Kongl. Maj:t att till näst sammanträdande Kyrkomöte måtte afgifvas förslag till förändrade bestämmelser i fråga om byggande af prestgård.

Ej mindre vid 1868 än vid 1869 års riksmöte tog jag mig friheten, — jemte det jag fästade uppmärksamheten dervid, att en betydlig del af statens, med boställen försedd, tjänstemän, äfven om fördelen af fri bostad blifvit såsom en del af deras lön taxerad, sjelfva och synnerligast de klen aflönade komministrarne åligga bygga och underhålla sina boställshus, — föreslå att det uti vår lag qvarstående stadgandet uti 26 kap. 2 § Byggningsbalken: "att socknemännen efter gårddatalet, med undantag af sätes- och ladugårdar samt afhyste rå och rörshemman, skola bygga och kyrkoherden färdiga antvarda "stuga med två kamrar, kök, bryggghus med bakugn, bod med dubbel botten och visthus, lada med två golf och loge, fähus och stall, alla till den storlek, som särskildt derom stadgadt är", måtte vid nuvarande kyrkoherdars afgang

upphöra, äfvensom att, då dessa hus af ålder och bruk och ej af prestens vanrykt förfallit och tarfva nybyggnad, densamma måtte åläggas Kyrkoherden utan församlingarnes betungande.

Den första af dessa motioner behagade Lag-Utskottet, till hvilket densamma remitterades, icke ens vid dåvarande riksmöte behandla, hvadan det vid sistlidet år ej var med mycket hopp om bifall jag afgaf mitt förslag. Emellertid behandlades detsamma af Lag-Utskottet, som, — efter att hafva fäst uppmärksamhet vid det förhållande att byggnadsskyldighetens öfverflyttande från socknemännen till nuvarande kyrkoherdar, utan motsvarande ersättning till de sednare, vore en kränkning af desse kyrkoherdars lagliga rätt, samt att fråga om förändringens åvägabringande i den mån nuvarande kyrkoherdar afgå ej kan ändras eller upphävas i annan ordning än 114 § Regeringsformen föreskrifver, enär ifrågavarande byggnadsskyldighet enligt 4 § i presterskapets privilegier står under dessa privilegiers hägn, och att förändringen åstadkommer rubbning i de för en tid af 50 år genomförda löneregleringar, — medgifver att icke något hinder för Riksdagen förefinnes att för sin del besluta en sådan lagförändring, hvarigenom skyldigheten att bygga prestgård kunde ordnas på ett sådant sätt, att de anledningar till tvistigheter emellan kyrkoherden och hans församlingsbor som onekligen innefattas i nu gällande lag må kunna undanrödjas; men att Utskottet ej ansåge det vara lämpligt att nu, — då vid 1862 och 1863 års riksdag Ständerna till Kongl. Maj:t aflåtit skrifvelse med anhållan att han täcktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till ny ecklesiastik-boställsordning, och Kammar-kollegium uppgjort och till Kongl. Maj:t inkommit med underdånigt förslag till sådan boställsordning, och Kongl. Maj:t sedermera meddelat föreskrifter för frågans vidare utredning, utan att densamma hunnit komma till slutlig nådig handläggning, — åtgöra något i denna fråga, synnerligast då den på Kongl. Maj:t ankommande behandling af saken ingalunda är begränsad af frågan om "sättet" utan antagligen kommer att omfatta frågan om "skyldigheten att bygga prestgård", hvadan Utskottet föreslog att motionen ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda; och detta blef Riksdagens beslut.

Då jag har mig bekant att det af Lag-Utskottet gjorda antagandet att utredningen i och för ny ecklesiastik-boställsordning icke kan komma att omfatta några nya stadganden angående skyldigheten för kyrkoherdar att bygga prestgård; men väl att ett sådant stadgande hade varit önskligt, så, och då detta ej lär kunna ske med mindre presterskapet dertill å allmänt kyrkomöte gifver sitt bifall, vågar jag föreslå:

att Riksdagen, med hänsigt till det beklagliga förhållandet, som till följd af den nuvarande förordningen om byggnadsskyldigheten å prestgård existerar mellan kyrkoherde och församling, måtte för sin del besluta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t

med begäran det Kongl. Maj:t behagade förelägga, och med sitt bifall förorda, näst sammanträdande Kyrkomöte en författning, hvarigenom församlingens skyldighet att bygga prestgård upphäfves och kyrkoherdarne i mån af de nuvarandes afgang, åläggas densamma fullgöra.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1870.

C. J. Kjellman,
från Jönköpings län.

N:o 50.

Af Herr C. J. Kjellman: Angående upphäfvande af hvad Kongl. Förordningen den 13 September 1864 stadgar rörande ränta vid penningeförsträckning.

Om än den fria handelns och den fria räntans förfäktare fortfarande invagga sig i de ljuflva drömmar att allt står godt och väl till hos oss, att de olägenheter som tidt och ofta gifvit sig tillkänna, ej allenast vid riksdagen, utan äfven vid folksammanträden med flera ställen i landet och begärt rättelser, endast äro att betrakta som öfvergångar till ett bättre och snart af sig sjelfva skola försvinna, så måste dock den som på närmare håll betraktat all den fattigdom och allt det elände som verkligen finnes i vårt land, och som nu under ett tiotal af år i sådan grad uppstått, synnerligast hos jordbrukaren, göra sig den frågan: om det verkligen står så väl till med vår utveckling, som det städe från detta håll låter. Skatterna hafva ökats, arbetskrafterna lemnat landet, jordbrukets väsentligaste binäring har blifvit frångagen de flesta eller de mindre jordbrukarne, vår jordegendom och ligga i hän-